

10. Թափոնների կառավարում

10.1. Թափոնների առաջացման ու շարժի ամփոփ ցուցանիշներ: 2003թ. հունվարի 1-ի դրությամբ հաշվետու կազմակերպությունների թափոնակուտակիչներում եղել է 430858.5 հազ.տ թափոն, առավելապես՝ վտանգավորության 5-րդ դասի:

2003թ. ընթացքում առաջացել է 16107.0 հազ. տ թափոն, որից 420.4 հազ. տ-ն կան 2.6%-ը վտանգավորության 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ դասերի, 15676.8 հազ. տ-ն կան 97.3%-ը՝ վտանգավորության 5-րդ դասի, 9.8 հազ. տ-ն կան 0.1%-ը՝ կենցաղային թափոններ:

Մեկ բնակչի հաշվով առաջացած թափոնների քանակը կազմել է 5015.7 կգ, մեկ քառ.կմ-ի հաշվով (առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի՝ 1251.3 քառ.կմ /2003թ. միջինը/)՝ 565.3 տ, թափոնների առաջացում ունեցած մեկ հաշվետու կազմակերպության հաշվով՝ 20209.6 տ:

2003թ. տարեվերջի դրությամբ կազմակերպությունների տարածքում կուտակված թափոնների ընդհանուր քանակը կազմել է 446915.3 հազ. տ, առավելապես՝ վտանգավորության 5-րդ դասի:

Այլ կազմակերպություններից ստացված թափոնների քանակը կազմել է 1.9 հազ. տ: Այլ կազմակերպություններին տրված թափոնների քանակը կազմել է 8.4 հազ. տ: Կազմակերպությունների կողմից վնասագործվել և ոչնչացվել է 0.3 հազ. տ, թափոնակուտակիչներ տեղափոխվել՝ 42.9 հազ. տ, օգտագործվել՝ 0.6 հազ. տ թափոն:

Հանրապետության քաղաքային բնակավայրերում առաջացած կոշտ կենցաղային աղբը հատուկ աղբատար տրանսպորտով տեղափոխվում է քաղաքամերձ աղբույսներ, որոնք չկազմակերպված բնույթի են, չունեն սանիտարական պաշտպանության գոտիներ և համարվում են միջավայրի աղտոտման պոտենցիալ աղբյուրներ:

Թափոնների քանակական շարժն ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 2003թ.

(տոննա)

	Թափոնների քանակը տարեսկզբին	Ստացվել են թափոններ այլ կազմակերպություններից	Առաջացել են թափոններ տարվա ընթացքում	Տրվել են թափոններ այլ կազմակերպությունների	Վնասագործվել և ոչնչացվել են կազմակերպության կողմից	Տեղափոխվել են թափոնակուտակիչներ կազմակերպության միջոցներով	Օգտագործվել են թափոններ կազմակերպության կողմից	Թափոնների քանակը տարեվերջին
1-ին դասի	-	-	-	-	-	-	-	-
2-րդ դասի	26.5	-	402.7	-	275.0	3.7	-	150.4
3-րդ դասի	108.1	-	57.9	-	-	163.3	-	2.7
4-րդ դասի	489055.3	-	419923.0	1.0	-	60.6	-	908916.7
5-րդ դասի	430369333.4	4.0	15676855.8	1086.2	36.1	38264.4	600.8	446006205.8
կենցաղային թափոն	16.5	1919.2	9795.0	7281.7	19.5	4401.3	5.5	22.8
Ընդամենը	430858539.8	1923.2	16107034.4	8368.9	330.6	42893.3	606.3	446915298.4

10.2. Թափոնների առաջացումն ու շարժն ըստ մարզերի: Թափոնների առավելագույն քանակ տարեսկզբին և տարեվերջին արձանագրվել է Սյունիքի մարզի կազմակերպությունների թափոնակուտակիչներում, համապատասխանաբար՝ 430752.5 և 446806.2 հազ. տ:

Թափոնների քանակական բաշխվածությունը տարեսկզբին և տարեվերջին ըստ մարզերի, 2003թ.

(տոննա)

	Թափոնների քանակը			
	տարեսկզբին		տարեվերջին	
	ընդամենը	որից՝ կենցաղային	ընդամենը	որից՝ կենցաղային
ք.երևան	202.8	16.5	259.9	12.2
Արագածոտն	-	-	10.0	-
Արարատ	16.5	-	11.9	-
Արմավիր	-	-	-	-
Գեղարքունիք	-	-	-	-
Լոռի	64.9	-	110.7	4.5
Կոտայք	105766.9	-	108576.2	-
Շիրակ	-	-	1.0	1.0
Սյունիք	430752481.0	-	446806170.0	-
Վայոց ձոր	7.7	-	158.7	5.0
Տավուշ	-	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	430858539.8	16.5	446915298.4	22.7

Տարվա ընթացքում առաջացած թափոնների 99.7%-ը կամ 16055.6 հազ. տ բաժին է ընկել Սյունիքի մարզի կազմակերպություններին:

Առաջացած թափոնների քանակական տեսակարար ցուցանիշներն ըստ մարզերի, 2003թ.

	Առաջացել են թափոններ			
	ընդամենը, տ	մեկ բնակչի հաշվով, կգ	մեկ քառ. կմ-ի հաշվով, կգ*	մեկ կազմակերպության հաշվով, տ**
ք.երևան	7598.4	6.9	33473.3	20.8
Արագածոտն	250.9	1.8	91.1	3.6
Արարատ	519.3	1.9	247.8	129.8
Արմավիր	276.1	1.0	222.3	14.5
Գեղարքունիք	442.5	1.8	108.0	9.4
Լոռի	425.2	1.5	112.2	7.0
Կոտայք	39755.4	145.8	19030.8	2839.7
Շիրակ	689	2.4	257.0	6.5
Սյունիք	16055657	104938.9	3563172.9	3211131.4
Վայոց ձոր	354	6.3	153.4	20.8
Տավուշ	1066.9	7.9	394.5	12.1
Ընդամենը ՀՀ	16107034.7	5015.7	565323.7	20209.6

* Առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի:

** Ցուցանիշները հաշվարկվել են ելնելով հաշվետվություն ներկայացրած այն կազմակերպությունների քանակից, որոնց գործունեության արդյունքում առաջացել են թափոններ:

Թափոնների վնասագերծում և ոչնչացում կատարել են Երևան քաղաքի, Լոռու, Շիրակի և Տավուշի մարզերի կազմակերպությունները, իսկ թափոններ օգտագործել են Երևան քաղաքի, Լոռու, Շիրակի, Վայոց ձորի և Տավուշի մարզերի կազմակերպությունները:

Թափոնների քանակական չափման ըստ մարզերի, 2002-2003թ.

(տոննա)

	Ստացվել են թափոններ այլ կազմակերպություններից		Տրվել են թափոններ այլ կազմակերպությունների		Վնասագործվել և ոչնչացվել են կազմակերպության կողմից		Տեղափոխվել են թափոնակուտակիչների կազմակերպության միջոցներով		Օգտագործվել են թափոններ կազմակերպության կողմից	
	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003	2002	2003
Երևան	-	0.3	4757.2	5448.7	811	284.0	1244.4	1379.2	536.9	429.8
Արագածոտն	-	-	-	5.0	-	-	38.7	236.0	-	-
Արարատ	544.0	506.0	1.45	478.9	-	-	664	551.0	-	-
Արմավիր	-	-	86.3	-	-	-	192.8	276.1	29.5	-
Գեղարքունիք	150.0	515.0	771.9	305.0	2.8	-	468.8	652.5	-	-
Լոռի	-	65.0	47.9	19.6	14	25.7	27128.9	362.1	8.0	37.0
Կոտայք	-	327.0	-	71.6	-	-	412.9	37201.5	-	-
Շիրակ	-	-	37.3	12.0	-	2.0	128.4	672.0	360.0	2.0
Սյունիք	-	165.0	-	1964.7	-	-	-	168.0	-	-
Վայոց ձոր	-	260.9	-	20.8	42.4	-	-	433.1	-	10.0
Տավուշ	-	84.0	42.9	42.6	3.6	18.9	304.8	961.8	176.2	127.4
Ընդամենը ՀՀ	694.0	1923.2	5745.0	8368.9	873.8	330.6	30583.7	42893.3	1110.6	606.2

Թափոնների քանակական չափման ըստ արդյունաբերական քաղաքների, 2003թ.

(տոննա)

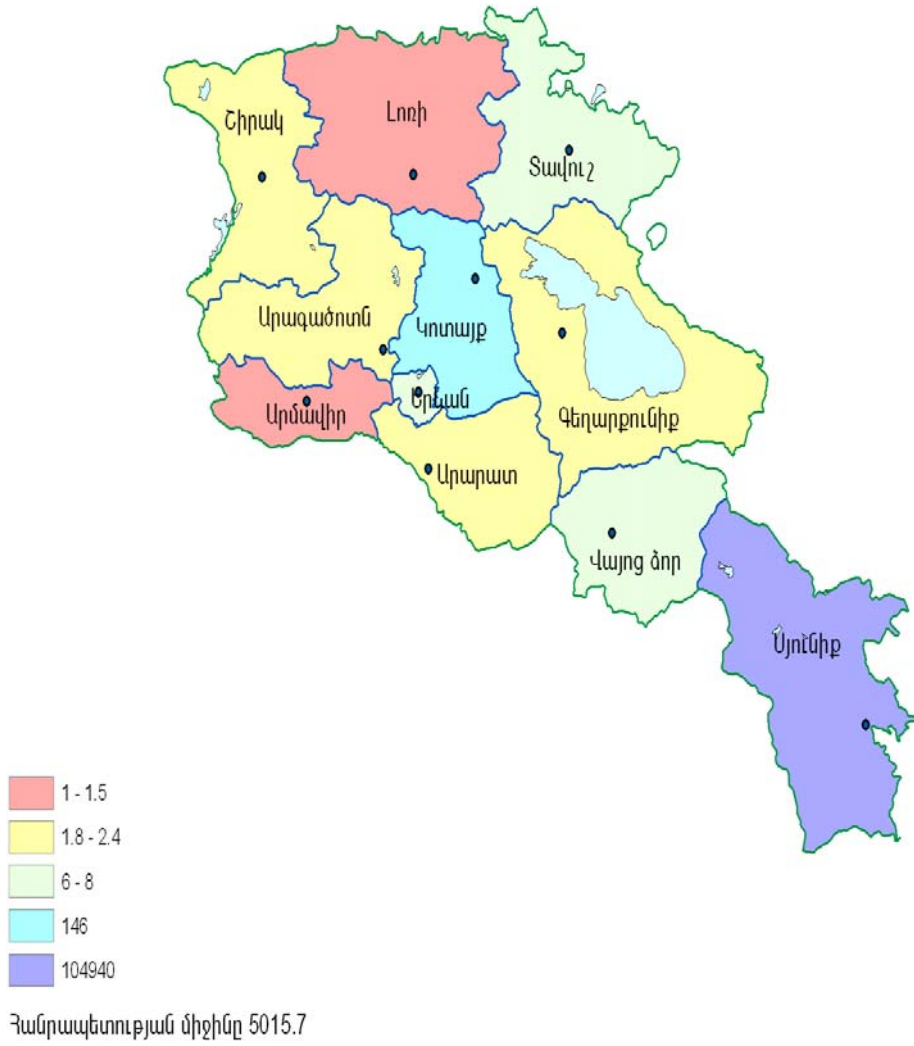
	Թափոնների քանակը տարեսկզբին	Ստացվել են թափոններ այլ կազմակերպություններից	Առաջացել են թափոններ տարվա ընթացքում	Տրվել են այլ կազմակերպությունների	Վնասագործվել և ոչնչացվել են կազմակերպության կողմից	Օգտագործվել են թափոններ կազմակերպության կողմից	Տեղափոխվել են թափոնակուտակիչների կազմակերպության միջոցներով	Թափոնների քանակը տարեվերջին
Երևան	202.8	0.3	7598.4	5448.7	284.0	429.8	1379.2	259.9
Արարատ	0.2	235.0	0.2	-	-	-	235.0	0.4
Ալավերդի	-	-	122.7	-	-	3.0	119.5	0.2
Հրազդան	366.1	-	-	-	-	-	-	366.1
Վանաձոր	46.9	-	149.0	19.6	13.2	10.0	82.2	71.0
Գյումրի	-	-	556.9	12.0	2.0	-	541.9	1.0

Առաջացած թափոնների քանակական տեսակարար ցուցանիշներն ըստ արդյունաբերական քաղաքների, 2003թ.

	Առաջացել են թափոններ			
	ընդամենը, տ	մեկ բնակչի հաշվով, կգ	մեկ քառ. կմ-ի հաշվով, տ	մեկ կազմակերպության հաշվով, տ
Երևան	7598.4	6.7	33.5	20.8
Արարատ	0.2	0.01	0.03	0.2
Ալավերդի	122.7	7.4	10.2	17.5
Հրազդան	-	-	-	-
Վանաձոր	149.0	1.4	6.0	5.0
Գյումրի	556.9	3.7	10.3	6.4

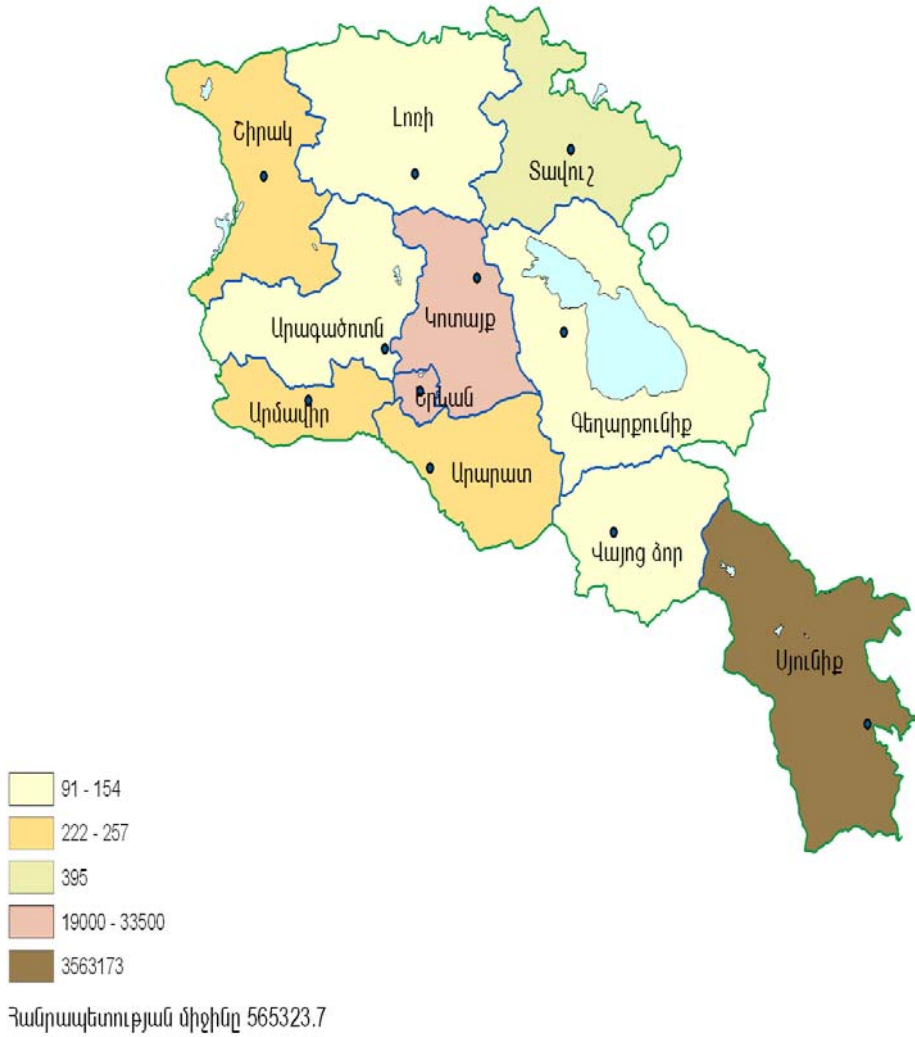
Առաջացած թափոնների քանակը մեկ բնակչի հաշվով, կգ

2003



Առաջացած թափոնների քանակը մեկ քառ. կմ հաշվով, կգ

2003



10.3. Ֆինանսական ընդհանրացված ցուցանիշներ: Թափոնների շարժի հետ կապված ընդհանուր ծախսումները 2003թ. կազմել են 1768.6 մլն. դրամ: Ծախսումներն այդպիսի աշխատանքներ իրականացրած մեկ կազմակերպության հաշվով կազմել են 3033.6 հազ. դրամ:

2003թ. ընդհանուր դրամական մուտքերը կազմել են 48.7 մլն. դրամ: Թափոնների հետ առնչվող դրամական մուտքեր ունեցող մեկ կազմակերպության հաշվով այն կազմել է 2434.0 հազ. դրամ:

Դրամական ծախսումների ու մուտքերի բաշխվածությունն ըստ ուղղությունների, 2003թ.

(հազ. դրամ)

	Ընդամենը
Դրամական ծախսումներ	1768581.1
այդ թվում՝	
վնասագերծման և ոչնչացման	10076.1
վերաօգտագործման նախապատրաստման	178.6
թափոնակուտակիչներ տեղափոխման և տեղադրման	1661612.6
վճարումներ այլ կազմակերպություններին տրված թափոնների դիմաց	96697.8
վճարումներ այլ կազմակերպություններից ստացված թափոնների դիմաց	16.0
Դրամական մուտքեր	48680.0
այդ թվում՝	
այլ կազմակերպություններից՝ նրանց թափոնների ընդունման դիմաց	43136.7
այլ կազմակերպություններից՝ իրենց թափոնները նրանց տրամադրելու դիմաց	5543.3

10.4. Ֆինանսական ընդհանրացված ցուցանիշներն ըստ մարզերի: Թափոնների շարժի հետ կապված ընդհանուր ծախսումների 70.9%-ը բաժին է ընկել Երևան քաղաքի կազմակերպություններին, որի 27.8%-ը ծախսվել է թափոնակուտակիչներ վտանգավոր թափոնների տեղափոխման և տեղադրման համար:

Ծախսումների բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2001-2003թթ.

(հազ. դրամ)

	Ընդամենը			որից՝ վտանգավոր թափոնների		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
ք. Երևան	138064.2	120154.4	106648.1	51596.0	120154.3	-
Արագածոտն	-	-	296.3	-	-	-
Արարատ	6.0	-	34848.7	-	-	-
Արմավիր	-	23.3	23.5	-	23.3	-
Գեղարքունիք	23.0	4844.5	1888.0	-	4844.5	-
Լոռի	426.6	38168.4	265.7	-	38168.4	-
Կոտայք	2450.9	3148.5	5016.0	-	3148.5	-
Շիրակ	-	168.3	495.5	-	168.3	-
Սյունիք	2960	-	1611248.5	-	-	-
Վայոց ձոր	-	-	2504.5	-	-	-
Տավուշ	482.0	3005.2	5346.3	-	3005.2	-
Ընդամենը 33	144412.7	169512.6	1768581.1	51596.0	169512.5	-

Ընդհանուր դրամական մուտքերի 77.4%-ը բաժին է ընկել Արարատի մարզի կազմակերպություններին, որն ամբողջությամբ ստացվել է այլ կազմակերպություններից՝ իրենց վտանգավոր թափոնները նրանց տրամադրելու դիմաց:

Դրամական մուտքերի բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2001-2003թթ.

(հազ. դրամ)

	Ընդամենը			որից՝ կտանգավոր թափոնների		
	2001	2002	2003	2001	2002	2003
ք.երևան	1742.7	172.0	4989.7	-	-	-
Արագածոտն	-	-	-	-	-	-
Արարատ	-	-	37660.0	-	-	-
Արմավիր	-	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք	-	-	1030.0	-	-	-
Լոռի	380.0	459.1	598.5	-	-	-
Կոտայք	-	-	1000.0	-	-	-
Շիրակ	-	8544.0	-	-	-	-
Սյունիք	-	-	5.1	-	-	-
Վայոց ձոր	-	-	2866.7	-	-	-
Տավուշ	-	500.0	530.0	-	-	-
Ընդամենը ՀՀ	2122.7	9675.1	48680.0	-	-	-

Մեկ կազմակերպության հաշվով ծախսումների ու մուտքերի բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 2003թ.

(հազ. դրամ)

	Ծախսումներ	Մուտքեր
ք.երևան	355.5	1247.4
Արագածոտն	59.3	-
Արարատ	8712.2	12553.3
Արմավիր	7.8	-
Գեղարքունիք	40.2	1030.0
Լոռի	6.8	119.7
Կոտայք	385.8	1000.0
Շիրակ	4.8	-
Սյունիք	402812.1	5.1
Վայոց ձոր	227.7	955.6
Տավուշ	100.9	265.0
Ընդամենը ՀՀ	3033.6	2434.0

Ծախսումների ու մուտքերի բաշխվածությունն ըստ արդյունաբերական քաղաքների, 2003թ.

(հազ. դրամ)

	Ծախսումները		Մուտքերը	
	ընդամենը	մեկ կազմակերպության հաշվով	ընդամենը	մեկ կազմակերպության հաշվով
երևան	106648.1	355.5	4989.7	1247.4
Արարատ	9201.7	9201.7	2800.0	2800.0
Ալավերդի	75.3	15.1	-	-
Հրազդան	-	-	-	-
Վանաձոր	160.5	8.0	157.5	52.5
Գյումրի	388.5	4.6	-	-

Մեթոդաբանական պարզաբանումներ և լրացուցիչ տեղեկատվություն

Արտադրության թափոններն արտադրանքի ստացման կամ արտադրական գործողության ընթացքում առաջացած հումքի, նյութերի և կիսաֆաբրիկատների մնացորդներն են, որոնք լրիվ կամ մասնակի կորցրել են նախնական նյութի սպառողական (ֆիզիկական և քիմիական) հատկությունները: Արտադրության թափոնների շարքն են դասվում նաև հիմնական ֆոնդերը, ինչպես նաև մեքենաները, սարքավորումները, գործիքները և այն նյութերը, մասերը, հանգույցները և բաղադրամասերը, որոնք այլևս պիտանի չեն ֆիզիկական և բարոյական մաշվածության, շենքերի և շինությունների քանդման և այլ պատճառներով: Արտադրության թափոն է համարվում նաև բնական պաշարների այն մասը, որն արդյունահանման կամ շրջակա միջավայրից ստացման ընթացքում չի օգտագործվել (օգտակար հանածոների արդյունահանման մակաշերտի ապարները, անտառահատման թափոնները և այլն): Տեխնոլոգիական գազերի և կեղտաջրերի մաքրման ընթացքում կլանված նյութերը նույնպես արտադրության թափոն են, ինչպես և սահմանված պահանջներին չհամապատասխանող (խտան), սխալ պայմաններում պահպանված կամ ժամկետանց արտադրանքն, որը դուրս է գրվել սահմանված կարգով: Եթե գոյություն ունեցող տեխնոլոգիայով պատրաստի արտադրանք ստանալուց բացի նախատեսվել է նաև համընթաց արտադրանք, նյութերի, կիսաֆաբրիկատների ստացում, ապա դրանք թափոններ չեն համարվում: Թափոնների մեջ չեն ընդգրկվում նաև անասնապահական ֆերմաների զոմաղբը և բուսաբուծության արտադրանքի մնացորդները (ծղոտ, ցողուն, խակ պտուղներ և այլն):

Վտանգավոր թափոններն իրենց ռեակցիոն հատկության և թունոնական, պայթյունավտանգության, հրավտանգության պատճառներով անմիջական կամ պոտենցիալ վտանգ են ներկայացնում մարդու առողջության կամ շրջակա միջավայրի համար՝ ինքնուրույն կերպով կամ այլ նյութերի և միջավայրի հետ շփվելիս: Վտանգավոր թափոնների շարքին են դասվում նաև այն արտադրանքը, հումքը, կիսաֆաբրիկատները, նյութերը, արտադրանքի առանձին մասերը, բաղադրիչները և այլն, որոնք արտադրվել են ընդունված ստանդարտների խախտումով ու հետագայում դարձել ոչ պիտանի և համաձայն էկոլոգիական կամ սանիտարական պահանջների՝ չեն կարող օգտագործվել անմիջական նպատակով: Վտանգավոր թափոնների դասակարգման համար (ըստ վտանգավորության աստիճանի) անհրաժեշտ է առաջնորդվել ՀՀ բնապահպանության նախարարի 05.12.96թ. թիվ 120 հրամանով հաստատված «ՀՀ տարածքում առաջացող թափոնների ըստ վտանգավորության աստիճանի դասակարգման մասին» հրահանգով (գրանցված է ՀՀ արդարադատության նախարարությունում 22.02.97թ., պետական գրանցման թիվ 07970008 համարով):

Կազմակերպությունների տարածքում կուտակված թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ. տարեվերջին

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	-	-
2-րդ դասի	14.5	163.4	15.5	1.1	26.5	150.4
3-րդ դասի	0.5	-	-	-	108.1	2.7
4-րդ դասի	120.9	1.1	35.4	19.6	55.0	908916.7
5-րդ դասի	11307837.6	7713104.8	7854474.6	8244775.3	679974.2	446006205.8
Կենցաղային թափոն	108.2	417.8	14.8	288.5	13.7	22.8
Ընդամենը	11308081.7	7713687.1	785454 0.3	8245084.5	680177.5	446915298.4

Տարվա ընթացքում կազմակերպություններում առաջացած թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ.

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	0.5	-
2-րդ դասի	388.5	700.0	1636.5	1280.2	834.0	402.7
3-րդ դասի	132.1	172.1	277.1	153.4	108.1	57.9
4-րդ դասի	393.5	40.3	53.8	117.5	261.9	419923.0
5-րդ դասի	32129.8	169543.6	145304.7	316986.1	318644.9	15676855.8
Կենցաղային թափոն	1877.5	7193.4	5455.9	6325.6	8008.2	9795.0
Ընդամենը	34921.4	177649.4	152728.0	324862.8	327857.6	16107034.4

Տարվա ընթացքում այլ կազմակերպություններից ստացված թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ.

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	-	-
2-րդ դասի	-	-	-	-	-	-
3-րդ դասի	-	-	-	-	-	-
4-րդ դասի	-	-	-	-	-	-
5-րդ դասի	0.2	-	400.0	32.0	-	4.0
Կենցաղային թափոն	352.0	102874.0	73172.0	312.2	694.0	1919.2
Ընդամենը	352.2	102874.0	73572.0	344.2	694.0	1923.2

Այլ կազմակերպություններին տրված թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ.

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	-	-
2-րդ դասի	43.5	15.0	55	30.3	3	-
3-րդ դասի	-	-	-	-	-	-
4-րդ դասի	-	-	0.1	-	204	1.0
5-րդ դասի	537.8	359.1	555.5	283.0	192.3	1086.2
Կենցաղային թափոն	543.7	3450.5	4769.1	4819.8	5345.7	7281.7
Ընդամենը	1125.0	3824.6	5379.7	5133.1	5745.0	8368.9

Կազմակերպությունների միջոցներով թափոնակուտակիչներ տեղափոխված թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ.

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	0.5	-
2-րդ դասի	-	0.0	-	-	-	3.7
3-րդ դասի	131.6	172.1	277.1	153.4	0.02	163.3
4-րդ դասի	374.1	39.1	51.1	107.6	3.6	60.7
5-րդ դասի	1152.4	1736.3	2352	737.8	27271.8	38264.3
Կենցաղային թափոն	1575.2	106550.2	1636.8	1757.4	3307.8	4401.3
Ընդամենը	3233.3	108497.7	4317	2756.2	30583.7	42893.3

Կազմակերպությունների կողմից վնասագործված և ոչնչացված թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ.

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	-	-
2-րդ դասի	435.0	-	-	1264.3	805.5	275.0
3-րդ դասի	-	-	-	-	-	-
4-րդ դասի	2.2	-	-	8.4	0.5	-
5-րդ դասի	0.3	18.2	49.5	88.0	49.9	36.1
Կենցաղային թափոն	4.4	-	72194.8	30.7	17.9	19.5
Ընդամենը	441.9	18.2	72244.3	1391.4	873.8	330.6

Կազմակերպության կողմից օգտագործված թափոնների քանակական բաշխվածությունը ըստ դրանց վտանգավորության դասերի, 1998-2003թթ.

(տոննա)

	1998	1999	2000	2001	2002	2003
1-ին դասի	-	-	-	-	-	-
2-րդ դասի	-	536.1	1729.4	-	-	-
3-րդ դասի	-	-	-	-	-	-
4-րդ դասի	15.6	0.3	2	0.5	-	-
5-րդ դասի	172.7	501.7	319.2	3251.7	1091.6	600.8
Կենցաղային թափոն	-	-	12.9	-	19.0	5.4
Ընդամենը	188.3	1038.1	2063.5	3252.2	1110.6	606.2

Տարեկան առաջացած թափոնների քանակական տեսակարար ցուցանիշներն ըստ մարզերի, 1998-2003թթ.

		Առաջացել են թափոններ		
		մեկ բնակչի հաշվով, կգ	մեկ քառ. կմ-ի հաշվով, կգ*	մեկ կազմակերպության հաշվով, տ
ք.երևան	1998	3.1	17286.3	40.0
	1999	7.2	39660.8	25.0
	2000	6.7	36806.6	31.1
	2001	6.3	34765.4	27.8
	2002	6.9	33678.8	21.2
	2003	6.9	33473.3	20.8
Արագածոտն	1998	0.3	17.0	15.6
	1999	1.3	78.6	18.0
	2000	0.4	22.8	7.0
	2001	0.4	25.9	11.9
	2002	0.3	14.1	4.3
	2003	1.8	91.1	3.6
Արարատ	1998	0.1	21.0	11.0
	1999	2.1	310.8	81.4
	2000	1.1	160.5	168.2
	2001	0.9	136.3	40.8
	2002	0.4	55.7	16.7
	2003	1.9	247.8	129.8
Արմավիր	1999	0.4	93.6	2.4
	1998	9.2	2371.2	981.7
	2000	0.6	155.6	3.3
	2001	0.5	121.3	4.7
	2002	1.1	248.5	8.3
	2003	1.0	222.3	14.5

Շրջակա միջավայրը և բնական պաշարները 77-ում 2003թ.

		Առաջացել են թափոններ		
		մեկ բնակչի հաշվով, կգ	մեկ քառ. կմ-ի հաշվով, կգ*	մեկ կազմակերպության հաշվով, տ
Գեղարքունիք	1998	0.05	3.7	3.0
	1999	0.05	3.2	6.5
	2000	0.3	19.8	2.9
	2001	0.4	28.8	2.9
	2002	4.6	265.5	14.0
	2003	1.8	108.0	9.4
Լոռի	1998	0.01	1.4	1.3
	1999	0.1	6.9	6.5
	2000	3.0	312.1	84.5
	2001	1.4	146	13.5
	2002	95.6	7211.6	700.6
	2003	1.5	112.2	7.0
Կոտայք	1998	0.9	146.1	30.5
	1999	4.6	721.9	47.1
	2000	0.1	19.1	4.0
	2001	155.7	24506.7	3656.7
	2002	200.6	26173.6	5467.7
	2003	145.8	19030.8	2839.7
Շիրակ	1998	76.3	10286.8	2757.9
	1999	0.03	3.8	1.5
	2000	0.1	16.3	1.9
	2001	14.8	1999.3	116.5
	2002	20.2	2128.4	103.7
	2003	2.4	257.0	6.5
Սյունիք	1998	0.1	5.4	2757.9
	1999	1012.9	36820.0	1.5
	2000	867.2	31564.1	1.9
	2001	1575.9	1999.3	116.5
	2002	1507.7	51127.4	230380.0
	2003	104938.9	3563172.9	3211131.4
Վայոց ձոր	1998	0.07	2.2	5.0
	1999	0.9	25.9	15.0
	2000	1.6	49.4	28.5
	2001	1.3	38.1	22.0
	2002	0.8	18.4	21.2
	2003	6.3	153.4	20.8
Տավուշ	1998	0.2	10.4	9.4
	1999	0.9	49.6	7.1
	2000	0.6	33.8	5.7
	2001	3.5	203.6	9.3
	2002	3.9	195.1	12.0
	2003	7.9	394.5	12.1
Ընդամենը ՀՀ	1998	9.2	3228.0	680.9
	1999	46.7	6200.0	356.6
	2000	40.2	5400.0	350.3
	2001	85.4	11400.0	607.1
	2002	102.1	11502.8	509.8
	2003	5015.7	565323.7	20209.6

* Առանց Սևանա լճի հայելու մակերեսի:

Մեկ կազմակերպության հաշվով ծախսումների ու մուտքերի
բաշխվածությունն ըստ մարզերի, 1999-2003թթ.

(հազ. դրամ)

	Ծախսումները					Մուտքերը				
	1999	2000	2001	2002	2003	1999	2000	2001	2002	2003
ք.երևան	659.7	1149.5	590.0	411.5	355.5	12357.9	3096.0	871.4	172.0	1247.4
Արագածոտն	55.5	613.1	-	-	59.3	-	-	-	-	-
Արարատ	3800.0	11.9	6.0	-	8712.2	3000.0	-	-	-	12553.3
Արմավիր	-	-	-	11.7	7.8	-	-	-	-	-
Գեղարքունիք	-	43.2	7.7	76.9	40.2	-	-	-	-	1030.0
Լոռի	-	39.4	85.3	4240.9	6.8	-	-	380.0	229.6	119.7
Կոտայք	50.7	36.4	222.8	314.9	385.8	158.2	9.6	-	-	1000.0
Շիրակ	-	-	-	4.3	4.8	-	-	-	8544.0	-
Սյունիք	-	-	2960.0	-	402812.1	-	-	-	-	5.1
Վայոց ձոր	64.2	45.2	-	-	227.7	200.0	-	-	-	955.6
Տավուշ	874.2	628.1	80.3	300.5	100.9	2000.0	500.0	-	500.0	265.0
Ընդամենը ՀՀ	700.0	1100.0	553.3	398.9	3033.6	7500.0	1800.0	707.6	1935.0	2434.0